

Maffeus promisit solvere Fragotto Salfamentario, nec tamen soluta probantur. Corfii remaneant creditores dictæ summæ scut. 1532, & alterius scut. 1100. quæ proinde veniant compensandæ cum censu, & fructibus pro quibus agit Maffeus. Quia error duarum priorum partitarum excluditur, advertendo, quod licet utraque proveniat ex solidationibus antecedentibus, hæ solidationes sunt omnino distinctæ, & continent debita penitus separata, cum altera facta fuerit cū Paulo, & Alexandro, sub die 30. Aug. 1613, partita verò scut. 1531. proveniat à solo Alexandro, & solidatione cum ipso solo facta post viginti octo dies, quæ diversitas \* causæ, personarum, scripturarum ac temporis demonstrat diversitatem debitorum, ac summarum, l. quingenta in fin. ff. de probat. l. si is qui ducenta in princ. & ibi gloss. ff. reb. dub. Aym. consil. 282, n. 1, & 2. Surd. consil. 80, n. 10, & seq. Menoch. de arbit. cas. 213, n. 11, & seqq. Rot. in Romana seu Camerinen. Pecuniaria 6. Februarii 1626, coram bon. mem. Remboldo. Alia similiter partita scut. 1100. quæ de mandato Castrorum Maffeus promisit solvere Fragotto illorum creditori, debuit in eorum debitum, & respectivè creditum Maffei adscribi; quia talis promissio \* effecit Maffeam debitorem Fragotti summæ à Corfii debitor, Cinc. de censib. q. 73, n. 16, Greg. XV. decis. 386, n. 1, quæ ulterius præsumitur à Maffeo soluta, dum tanto tempore nusquàm Fragottus Corfios molestavit, Corfii ex eadem causa se debitores Maffei in dict. calculo agnoverunt; ita ut hodie negare non possint solutionem quam agnoscendo debitum semel facti fuerunt, \* nisi ipsi probent hanc negativam in qua fundatur error ab allegante plenè, & concludentèr probandus, Buratt. decis. 419, n. 1, decis. 592, n. 1, Rota inter recent. decis. 128, n. 13, p. 7.

Quæ tandem opponuntur contra fidem librorum, & partitarum calculi poterant omitti, quia cum Corfii subscriperint calculo \* ex libris extracto, illos amplius impugnare non possunt, l. si ita stipularis 126, §. Chrysogonus, ff. verb. oblig. Caputaq. decis. 363, n. 7, p. 2. Rota in recent. decis. 186, n. 1, decis. 302, n. 6, p. 5.

Quo verò ad fructus post annum 1623. Domini censuerunt illos nõ deberi ad rationem census; quia census de dicto tempore fuit à Maffeo redemptus mediante solutione Balleonæ creditrici facta, quæ peperit extinctionem census, quamvis in instrumento desuper celebrato Maffeus reportaverit cessionem jurium translative; quia talis cessio fuit reportata ad certos effectus ibidem expressos; Cùmque ipse Maffeus esset impositor, ac principalis debitor census, illa operari non potest translationem jurium, sed habet vim extinctionis, \* ne in eodem subjecto detur actio & passio, Bart. in l. Modestinus sub n. 4, versic. aut solvens, ff. solut. Peregr. de fideic. a. 52, n. 34. Add. ad Greg. XV. decis. 75, n. 3, in fin. Rot. divers. decis. 123, num. 8, p. 2. decis. 426, sub n. 3, p. 2. recent. decis. 547, n. 4. apud Cenc. de censib. & in Romana census 1. Julii 1641. coram me.

At quoniam Maffeus, ut solveret censuario, vendidit Casale nuncupatum Arcionis, & sic amittit fructus quos ex Casali percepisset, eisdem consequi debet à Corfii, quibus extinguendi census onus incumberebat, & à quibus indemnitas sibi promissa fuit: erit autem dictorum fructuum facienda liquidatio, quia hæctenus non constitit quot ex Casali perciperentur.

Et ita decisum utraque parte informante.

## DECISIO XXXV.

R. P. D. PEUTINGERIO.

Signina Juris patronatus.

Mercurii 11. Martii 1648.

## SUMMARIUM.

- 1 Manuentio existenti in quasi possessione præsentandi conceditur.
- 2 Præsentationes effectum sortitas fuisse, qualiter probetur. Ex quibus probentur, n. 3. Ut probentur, instrumenta requiruntur, num. 4. Declara ut num. 5. Fieri possunt per litteras, num. 7. A Domino factæ præsumuntur, num. 9.
- 6 Consuetudinem ad probandam, duo actus cum quadragenaria sufficiunt.
- 8 Enunciativæ præsumuntur eadem, ubi non constat de titulo diverso.
- 10 Negativa est probanda ab allegante.
- 11 Vassalli probant pro Domino.
- 12 Testes examinati sine interrogatoriis probant.

Excellentissimum D. Principem Burghesium manutenendum\* esse Domini hodie dixerunt in quasi possessione præsentandi ad Rectoratum S. Stephani oppidi Montis Fortini, quia ultra ejus possessionem, titulum, ac immemorabilem, unà cum præsentationibus continuatis, & effectum sortitis per annos 50. ex authenticis scripturis productis ostendit, ut voluit Gonzal. super reg. 8, gloss. 18, num. 23. Rota coram Greg. XV. decis. 222, num. 2, & apud Modern. Pisan. de Jure patr. decis. 10, num. 5. Quas præsentationes saltem per 50. annos, incipiendo ab anno 1594. effectum suum sortitas fuisse, \* demonstratur, eo ipso, quod hoc beneficium de illo tempore citra semper vocaverit per obitum præsentatorum, juxta celebre consil. Oldrad. 229. à Rota receptum, etiam in terminis consilii, ut in decis. 545, n. 2, p. 1. divers. & decis. 481, n. 1. ad medium p. 1. recent. & coram Card. Seraphino decis. 1141, n. 2, versic. & istæ præsentationes, & in Mediolanen. Prioratus 14. Martii 1646, coram R. P. D. meo Corrado §. præsentationes ergo decis. 87, n. 5, p. 7, & decision. 224, n. 7, & 8, part. 1, recent.

Præsentationes verò hujusmodi probantur per authenticas scripturas, litteras, vel patentes cum sigillo, \* & subscriptione DD. dicti oppidi, quæ dicuntur scripturæ authenticæ, ut per Parlador. rer. quotidian. cap. fin. p. 1, §. 11, nu. 10, & 11, quem sequitur Theodorus Hoeping, in tract. de Jur. sigill. cap. 4, §. 1, n. 24. Eò magis, quia extractæ sunt ex originalibus conservatis in Cancellaria Episcopali Signina, unde etiam ratione loci earum fides augetur, Dec. in cap. 1, n. 13, de fid. Instrum. Nicolaus Everardus in tract. de fid. Instr. cap. 2, n. 2. Scacc. de Jud. lib. 2. cap. 11, n. 755. usque ad 758. Franc. Marcus decision. 438, nu. 1, 2, 3, p. 1. Joseph. Ludovic. decis. Perus. 115, n. 19, & 20. Quæ patentes litteræ ulterius adminiculantur, tam ex enunciativis Ordinariorum in actibus institutionum, quam ex modo earumdem Institutionum, atque etiam ex Testibus de eisdem dependentibus, adminicula verò tribuere fidem scripturæ etiam informi minus sufficienti tradit, Socin. sen. consil. 33, n. 5, lib. 1. Simon de Præt. consil. 106, n. 30. Genua de script. priv. q. 4, n. 27, & seq.

Non obstat, quod hæ præsentationes factæ non fuerint

fuerint per Instrumenta de ipsis præsentationibus coram Notario, & Testibus rogata, & per documenta publica probari necesse esse, fuerit dictum decis. 197, n. 64, p. 5. recent. Neque sufficere litteras patentes, nisi probata consuetudine, sed publica Instrumenta præsentationum sub rogatu Notarii, & Testium præsentia requiri, tradit Loth. de re benef. lib. 2, q. 38, n. 36, & duobus seqq. sequendo dec. Bellamer. 311. Unde Cautelem tradit Vivian. de Jur. patr. lib. 11, cap. 7, n. 23, quod de præsentatione coram Notario, & Testibus Instrumentum conficiatur.

Quia advertendum est, Conc. Trid. in verbis non exigere Instrumenta publica à Notario confecta, sed tantum scripturas authenticas, ibi authenticis scripturis probentur. Et in hanc sententiam decrevit Rota, ut præsentationes authenticis scripturis probentur decis. 580, ante n. 1, p. 4. divers. Attamen magna est inter publicas scripturas, & authenticas differentia, quia omnis scriptura publica est authentica, sed non è converso, & quæcumque scriptura ex ipsa, vel ratione loci fidem faciens, licet non sit Instrumentum publicum, dicitur authentica cap. 2, de fid. Instrum. & ibi not. Abbas. n. 1, & 2. Felin. n. 2. Dec. in c. 1, n. 10, & 11. Scaccia de Jud. lib. 2, c. 11, n. 1170, unde Rot. in dicta decis. 190, sub n. 64, part. 5, recent. requirendo documenta publica, non est de Instrumentis publicis, sed de scripturis authenticis à Concilio litteraliter requisitis intelligenda, quæ ideo ad hunc effectum vim publici documenti habent, & Loth. intelligendus est juxta terminos decis. Bellamer. quam sequitur de literis patentes, nec sigillo nec subscriptione munitis, ultra quod in casu præsentis intrat limitatio ejusdem Lotharii, quando adest consuetudo faciendi præsentationes per litteras patentes, dum quatuor præsentationes factæ fuerint de hoc beneficio per spatium 50, & amplius annorum, cum tamen ad consuetudinem inducendam, & duo dumtaxat actus, cum lapsu 40, annorum sufficerent, Jas. in l. de quibus n. 95, ff. de leg. Paris. consil. 25, n. 27, lib. 4, Rota decis. 72, n. 27, p. 2, divers. & decis. 355, n. 2, p. 1, rec. Et Vivian. cautela, etiam si sint omissa, actum non vitiat, cum nullus ex adverso allegatus contrarium dicat.

Neque fides harum litterarum patentium tollitur, ex quo in locis à Curia Episcopali Signina distantibus, sint confectæ. Quia licet alibi scriptæ, & per præsentandum, retentæ fuerint, & antequam Ordinario pro Institutione obtinenda exhiberentur, sufficit, præsentatum illas deinde ad dictum effectum Ordinario exhibuisse, tunc enim vim præsentationis habent, ut fuit dictum in Aquilana Juris patronatus 24. Januarii 1646, coram R. P. D. meo Corrado §. nam pro declaration. & tradit Loth. de re benef. lib. 2, q. 6, n. 35, & nu. 38. præsentationemque fieri posse etiam per litteras probat text. in cap. ea noscitur de his, quæ sunt à Prælat. & latè Lap. alleg. 75, n. 4, & sequitur Peregr. cons. 94, n. 8, in fine lib. 4. Abb. cons. 76, n. 2, lib. 2. Lambertin. de Jure patr. lib. 2, p. 1, q. 4, art. 16, n. 8, ac per totum Genua de script. priv. lib. 3, q. 26.

Nec præsentationes destruit, quod ii, qui præsentarunt, se Dominos dicti Oppidi in omnibus patentibus non enunciaverint. Quia dum aliqua similem enunciativam continent ex istis, aliæ pariter eodem jure, ac titulo factæ declarantur, dum de alio titulo non docentur factæ, Rota decis. 686, n. 17, p. 4, tom. 3, & decis. 184, n. 26, p. 6, recent. Quod comprobant Institutiones continuatæ factæ Decisiones ad Tract. de Alim.

per Episcopos tanquam de præsentatis à DD. oppidi, & deponunt hoc expressè testes, super 8. Et jus patronatus præsumitur de pertinentis Castri, & quando præsentationes continuatæ, ut hic, factæ fuerint semper ab iis, qui erant pro tempore DD. Castri, ut dixit Rota decis. 314, n. 3, vers. & quod ut in alia p. 4, rec. & in Pientina Juris patronatus 28. Junii 1641, bo. me. Pirvano.

Non obstat, quod Institutiones factæ præsentantur non prævio edicto, quia præter quod negativa & probanda est ab allegante pro fundamentum nullitatis, Corn. consil. 89, n. 11, lib. 3. Cephal. consil. 47, n. 4, & alii ex quibus sic resolvit Rota in Parmen. Beneficij 3. Decembris 1635, coram Eminentiss. Card. Verospio non inde infringerentur præsentationes, nec minus quasi possessio præsentandi, ad quam sufficit, præsentationes fuisse admittas, & præsentatum cum effectu institutum, five bene, five male, ut post alios Garz. de benef. p. 5, c. 5, n. 104. Rot. coram Urgell. decis. 74, n. 28, & per Vivian. de Jure patr. lib. 12, c. 4, n. 4.

Immemorabilis denique plenè probatur ex pluribus Testibus pro parte D. Principis examinatis in Rota, qui bene probant, licet sint de oppido Montis Fortini, & sic Vassalli dicti D. Principis, ut in propriis terminis firmatur in decis. 250, n. 3, p. 4, rec. Farinac. de testib. q. 55, n. 263. Et etiam si fuerint examinati sine interrogatoriis Promotoris Fiscalis Mensæ Episcopalis Signinæ, \* quia citatus ea non dedit, Decian. consil. 51, nu. 121, in fin. lib. 2. Farin. de Testib. q. 73, n. 7, & 73, & plurimi relati ab Adden. ad Buratt. decis. 100, n. 28, & 29. Quam probationem non infringit licentia reconducendi testes sumptibus petentis obtenta, quia sibi Promotor Fiscalis imputare debet, si tanto tempore, ut poterat, reconduci testes non curavit, testibusque expensas pro accessu ad Urbem, ut debebat, non ministravit, Rota decis. 294, sub n. 11, vers. & non placuerunt, inter impress. post 2, vol. cons. Farinac.

Quare cum requisita à Concilio Tridentino D. Princeps pro dicto patronatu probaverit, Domini in quasi possessione præsentandi ad hoc beneficium manutenendum esse resolventur, utraque parte Informante, &c.

## DECISIO XXXVI.

R. P. D. CERRADO.

Romana fideicommissi de Cofciaris.

Lunæ 16. Martii 1647.

## SUMMARIUM.

- 1 Filia tantum censetur comprehensa, quando testator ad eas se restrinxit, & n. 2, & 3.
- 4 Alternativa arguit similitudinem qualitatis utriusque subjecti.
- 5 Filiarum appellatione nepotes non veniunt, quando facta mentione proprii nominis, relative disponitur, & n. 6.
- 7 Ultimi in persona fideicommissum expirat.
- 8 Substitutione ex perpetua masculorum descendendum non infertur ad similem feminarum simpliciter vocatarum.
- 9 Renunciatio realis facta per Monialem excludit ipsam, & Monasterium. Non comprehendit fideicommissum, non facta renunciatione, l. de his, ff. de transact. num. 10. Declara ut num. 13. Facta per ingredientem Religionem sustinetur facilius, quam facta in seculo, num. 14. Se habet ad instar donationis

